

Brain International School

Vikas Puri, New Delhi

अभ्यास पत्र

विषय : संस्कृत

कक्षा - नव

अक्तूबर, 2025

प्रश्न 1 अधोलिखितं पद्याशं पठित्वा प्रदत्तप्रश्नानाम् उत्तराणि लिखत ।

न कर्तृम् समर्थोऽसि चर्चा विचारम्

न यज्ञं न दानं न मानं विहारं

प्रकूर्या कथं पालनं मे प्रजायाः

क्षणो नास्ति लभ्यो यदा कल्पनायाः । ।

I एकपदेन उत्तरत ।

राजा कस्याः पालनं कर्तुं चिन्तितः अस्ति ☐ ii) कल्पनायाः कः लभ्यः नास्ति ☐ क्षणः

II पूर्णवाक्येन उत्तरत ।

राजा किम् किम् समर्थः नास्ति ☐

III भाषिक कार्यम् : ☐

i) 'केन प्रकारेण' इत्यर्थे किम् पदम् श्लोके प्रयुक्तम् ☐

क ☐ क्षणः ख ☐ कथम् ग ☐ पालनम् घ ☐ विहारम्

ii) 'मम' इति पदस्य समानार्थकं पदं चित्वा लिखत ☐

क ☐ यदा ख ☐ ति ग ☐ मे घ ☐ अस्मि

प्रश्न 2 अधोलिखितस्य श्लोकस्य अन्वयम् उचितपदैः पूरयत ।

न कर्तृम् समर्थोऽसि चर्चा विचारम्

न यज्ञं न दानं न मानं विहारं

प्रकूर्या कथं पालनं मे प्रजायाः

क्षणो नास्ति लभ्यो यदा कल्पनायाः । ।

अन्वयः - न चर्चा विचारं न न दानं न मानं कर्तृम् समर्थः अस्मि । यदा कल्पनायाः क्षणो मे
नास्ति (तदा) पालनं कथं प्रकूर्याम् ।

विहारम् , यज्ञम् , प्रजायाः, लभ्यः

प्रश्न 3 अधोलिखित वाक्येषु रेखांकितपदानि आधृत्य प्रश्ननिर्माणं कुरुत ।

क) आत्मा शरीरस्य अध्यक्षः अस्ति ।

ख) सर्वे विद्वांसः तं दृष्ट्वा अहसन् ।

ग) मातुः अनुमात्याः अष्टावक्रः जनकसभां गतः ।

घ) शान्ते मनसि अपूर्वा आनन्दानुभूतिः ।

ङ) मातुः अनुमात्या अष्टावक्रः जनकसभां गतः ।

प्रश्न 4 ‘मम महान देशः’ विषये पंचवाक्यानि लिखत ।

प्रश्न 5 ‘राम व लता’ शब्द रूप लिखत ।

प्रश्न 6 ‘दा’ धातुरूप पंच लकारेषु लिखत ।